

Seletuskiri

Põltsamaa linna, Põltsamaa valla, Pajusi valla ja Puurmani valla ühinemislepingule

Ühinemislepingu alused

1. Haldusreformi seadus
2. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkt 10
3. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹
4. Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seadus
5. Põltsamaa Linnavolikogu 17. juuni 2014 otsus nr 41 ettepanekuga Põltsamaa Vallavolikogule haldusterritoriaalse korralduse muutmise ja ühinemisläbirääkimiste algatamiseks
6. Põltsamaa Vallavolikogu 14. augusti 2014 otsus nr 78 ühinemisläbirääkimistega nõustumise kohta
7. Põltsamaa Linnavolikogu 15. detsembri 2015 otsus nr 1-3/120 ja Põltsamaa Vallavolikogu 17. detsembri 2015 otsus nr 182 ettepanekuga Pajusi Vallavolikogule ja Puurmani Vallavolikogule haldusterritoriaalse korralduse muutmise ja ühinemisläbirääkimiste algatamiseks
8. Pajusi Vallavolikogu 18. veebruari 2016 otsus nr 87 ühinemisläbirääkimistega nõustumise kohta
9. Puurmani Vallavolikogu 20. jaanuari 2016 otsus nr 1 ühinemisläbirääkimistega nõustumise kohta
10. Põltsamaa linna, Põltsamaa valla, Pajusi valla ja Puurmani valla ühinemisläbirääkimiste tulemused

Ühinevate omavalitsuste üldiseloomustus

Põltsamaa linn

Põltsamaa linn on Jõgeva maakonna läänepoolseim keskus, mõjutades oluliselt nii Põltsamaa valla kui ka teiste ümbritsevate valdade (Pajusi, Puurmani, vähemal määral Kolga-Jaani, Imavere ja Kõo valla) arengut.

Põltsamaa linn asub riiklikult tähtsaima Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa ja regionaalse tähtsusega Jõgeva-Põltsamaa ja Põltsamaa-Võhma maantee ristumiskohal. Põltsamaa keskne asend Eestis ja hea liiklusgeograafiline paiknemine soodustavad Põltsamaa koostööd kõigi Eesti suuremate linnade ning erinevate piirkondadega. Tallinn on Põltsamaa linnast 127 km kaugusel, Tartu 59 km, Võhma 26 km ja Jõgeva 30 km kaugusel.

Põltsamaa vald

Põltsamaa vald ümbritseb rõngana Põltsamaa linna. Vald piirneb Pajusi ja Puurmani vallaga Jõgevamaal, Kolga-Jaani ja Kõo vallaga Viljandimaal ning Imavere ja Koigi vallaga Järvemaal. Valda läbivatest teedest on tähtsaim põhja-lõunasuunaline Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee ning ida-läänesuunaline Jõgeva-Põltsamaa-Võhma maantee. Põltsamaa vallas on 28 küla ja 2 alevikku. Suuremad keskused on Adavere, Lustivere, Esku, Kamari, Võisiku ja Väike-Kamari.

Pajusi vald

Pajusi vald paikneb Jõgeva maakonna loodeosas, piirneb ida poolt Jõgeva vallaga, lõuna poolt Põltsamaa vallaga, kagu poolt Puurmani vallaga, loode poolt Järvamaa Koigi vallaga ja põhjast Koeru vallaga. Pajusi vallas on 23 küla. Vallas ei ole ühte suurt keskust ning vald jaguneb kahe piirkonna, kahe endise majandikeskuse vahel – Pisisaare-Pajusi piirkond ja Aidu-Vägari piirkond. Väiksemad mõjupiirkonnad on Kalana, Arisvere ja Tapiku. Valla poolitab orienteeritus kahe linna suunas – Pisisaare-Pajusi piirkond orienteerub Põltsamaa suunas, Aidu-Vägari piirkond Jõgeva suunas. Vägarist Põltsamaale on 18 km, Jõgevale 13 km ja Tallinnasse 145 km, Pisisaarest Põltsamaale on 7 km, Jõgevale 31 km, Tallinnasse 132 km.

Pajusi valla Kaave küla elanikud on algatanud valla piiride muutmise, soovides kuuluda tulevikus Jõgeva valla koosseisu. Pajusi Vallavolikogu tegi 18. augusti 2016 otsusega nr 134 Jõgeva vallale ettepaneku algetada piiride muutmise menetlus eesmärgiga anda 2017. a kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamisel jõustuva haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus Kaave küla üle Pajusi valla koosseisust Jõgeva valla koosseisu ning Jõgeva Vallavolikogu nõustus 29. septembri 2016 otsusega nr 44 Pajusi Vallavolikogu poolt tehtud piiride muutmise ettepanekuga. Kaave külas elas rahvastikuregistri andmetel 01.01.2016 seisuga 26 inimest (01.10.2016 seisuga 22 inimest) ning küla pindala on 3,9 km².

Puurmani vald

Puurmani vald asub Jõgevamaa edelaosas. Vald piirneb lõunast Tartumaa Laeva vallaga, põhjast ja läänest Jõgeva maakonna Põltsamaa vallaga ja idast Jõgeva, Palamuse ja Tabivere valdadega. Valla territooriumi läbivad Tallinn-Tartu-Luhamaa ja Puurmani-Voldi-Uhmardu riigimaanteed. Valla keskuseks on Puurmani alevik, mis asub maakonna keskusest Jõgeva linnast 27 km, Tartust 38 km, Põltsamaalt 20 km ja Tallinnast 150 km kaugusel.

Puurmani valla Härjanurme küla, Jõune küla, Pööra küla ja Saduküla elanikud on teinud Jõgeva Vallavolikogule ja Puurmani Vallavolikogule kirjaliku ühispöördumisega ettepaneku alustada omavalitsuste vahelisi läbirääkimisi nende külade üleandmiseks Jõgeva vallale. Rahvaküsitlus elanike arvamuse väljaselgitamiseks toimub 20. ja 23. oktoobril 2016. Härjanurme külas elas rahvastikuregistri andmetel 01.01.2016 seisuga 83 inimest (01.10.2016 seisuga 85 inimest), Jõune külas 48 inimest (46 inimest), Pööra külas 109 inimest (103 inimest), Sadukülas 176 inimest (169 inimest), piirkonnas kokku elas 01.01.2016 seisuga 416 inimest (403 inimest). Härjanurme küla pindala on 20,2 km², Jõune küla pindala 11,5 km², Pööra küla pindala 14,5 km² ja Saduküla pindala 7,2 km².

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise põhjendus

Haldusreformi seaduse § 3 kohaselt peab tuleviku kohaliku omavalitsuse üksuses elama vähemalt 5000 elanikku. Nimetatud miinimumsuurus kujutab endast kompromissi erinevate põhiteenuste osutamise optimaalsete teenuspiirkondade ja kliendibaaside, ametnike kompetentsivajaduse, kohaliku demokraatia toimimise ning finantssuutlikkuse vahel. Ükski neljast ühinevast omavalitsusüksusest ei vasta elanike arvult haldusreformi seaduses sätestatud omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile.

Ühinemise eelduseks on kõigi nelja omavalitsusüksuse kuulumine ajalooliselt kujunenud koostöö piirkonda. Piirkonna tõmbekeskuseks on Põltsamaa linn. Põltsamaa linnas asuvad piirkonna gümnaasium, lasteaiad, huvikoolid, esmatasandi tervisekeskus, enamus kauplusi, apteegid, päästeamet, politsei. Toimib arvestatav tööränne omavalitsusüksuste vahel ning piirkonna elanikud on seotud isiklike ning tööalaste sidemetega.

Ühinemine võimaldab tagada kogu piirkonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu ning ühtse juhtimise, mis on eelduseks kohaliku omavalitsuse jätkusuutlikule tegevusele ning majandusliku potentsiaali kasvule, sealhulgas võimekusele osaleda pikaajalises planeerimises ja ühisprojektides. Tagatakse suurem haldussuutlikkus, kvaliteetsemate avalike teenuste osutamine, kasutades selleks paremini olemasolevat inimressurssi ning hoonete ja vara ressurssi. Suurem eelarve võimaldab maandada paremini finantsriske ning koondada ressursse prioriteetsete tegevuste kiiremaks ja kvaliteetsemaks läbiviimiseks.

Ühise territoriaalse planeerimisega tagatakse ratsionaalsem investeeringute kavandamine ja elluviimine, sihipärasem ja otstarbekam ressursikasutus. Suuremas omavalitsuses on võimalik osutada ka selliseid teenuseid, mille sihtrühm eraldiseisvate valdadena/linnana on liiga väike.

Kindlasti on tekkiv omavalitsusüksus võimekas ja usaldusväärne koostööpartner siseriiklikult ja rahvusvahelisel tasandil ning teenuste arendamisel väärikas partner riigile. Omavalitsusele positiivse kuvandi loomisel kasutatakse Põltsamaa linna kui valla keskuse mitmekesiseid võimalusi, valla erinevate piirkondade kultuurilist ja ajaloolist eripära, rõhutatakse valla kui terviku pakutavaid võimalusi nüüdisaegse ja turvalise ning looduslähedase elukeskkonnana.

Territooriumi suurus ja elanike arv

	Elanike arv 01.01.2016	Pindala km²
Põltsamaa linn	4244	5,9
Põltsamaa vald	3708	416,9
Pajusi vald	1302	232,4
Puurmani vald	1533	292,7
	10787	947,9

Allikas: Rahvastikuregister, Maa-amet

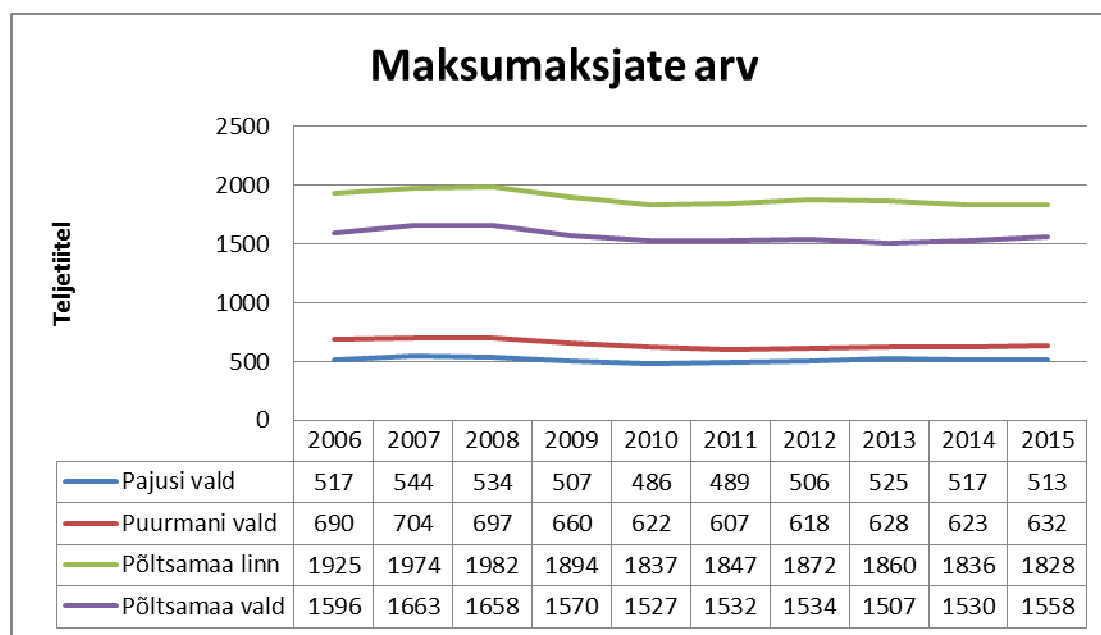
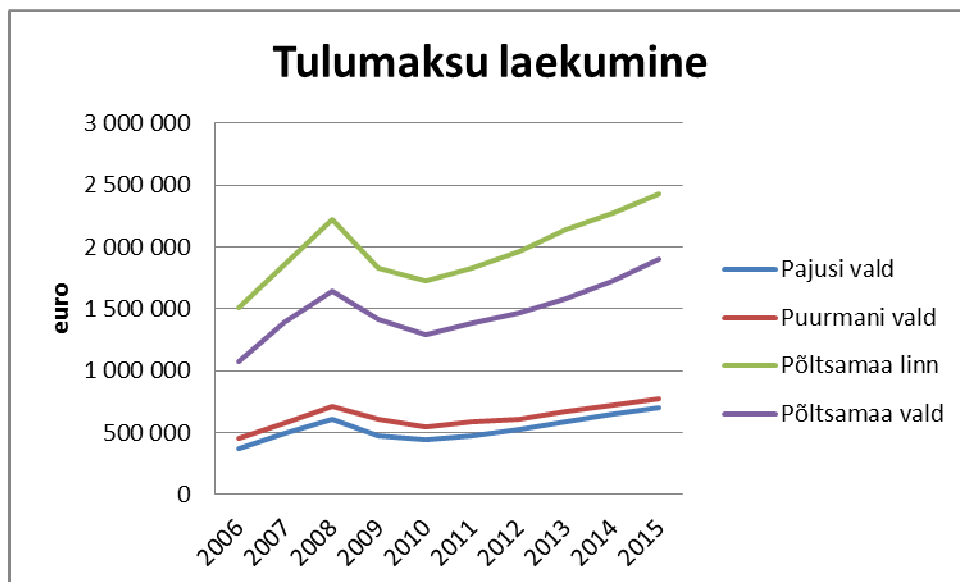
Ühinenud omavalitsuse haldusterritooriumi pindala väheneb peale Pajusi valla Kaave küla (3,9 km²) ja Puurmani valla Saduküla, Härjanurme, Jõune ja Pööra külade (kokku 53,4 km²) võimalikku üleandmist Jõgeva vallale.

01.01.2016 seisuga on elanike vanuseline koosseis järgmine:

KOV/vanuserühm arv/(osakaal)	0-6	7-18	19-64	65+	Kokku 01.01.2016
Põltsamaa linn	254 (5,98%)	475 (11,19%)	2452 (57,78%)	1063 (25,05%)	4244
Põltsamaa vald	224 (6,04%)	432 (11,65%)	2322 (62,62%)	730 (19,69%)	3708
Pajusi vald	65 (4,99%)	172 (13,21%)	804 (61,75%)	261 (20,05%)	1302

Puurmani vald	101 (6,59%)	157 (10,24%)	939 (61,25%)	336 (21,92%)	1533
KOKKU 4 KOV	644 (5,97%)	1236 (11,46%)	6517 (60,42%)	2390 (22,15%)	10787

Tulumaksu laekumine ja maksumaksjate arv

Allikas: <http://www.fin.ee/finantsulevaated> 30.08.2016

Põhitegevuse tulud 2015. aastal olid kokku 12 680 147 eurot.

Põhitegevuse tulud, eurot	2015
Põltsamaa linn	5 694 625
Põltsamaa vald	3 520 391
Pajusi vald	1 903 820
Puurmani vald	1 561 311
Kokku	12 680 147

Allikas: <http://www.fin.ee/finantsulevaated#KOVTK> 30.08.2016.

Ühinemisläbirääkimiste korraldamiseks ja ühinemislepingu projekti ettevalmistamiseks oli moodustatud Põltsamaa linna, Põltsamaa valla, Pajusi valla ja Puurmani valla esindajatest juhtrühm ja neli teemakomisjoni: hariduskomisjon, kultuuri-, spordi- ja vaba aja komisjon, sotsiaalhoolekande ja tervishoiukomisjon ning majanduskomisjon.

Kõik juhtrühma ja teemakomisjonide koosolekute protokollid on avalikustatud kõigi ühinevate omavalitsuste veebilehtedel Põltsamaa linna veebilehe kaudu.